

KOLDING

Kolding er en havneby og købstad og er med sine 60.300 indbyggere (2017) Danmarks 7. største by. Byen er sandsynligvis opstået i sidste halvdel af 1100-tallet. I middelalderen blev byen ramt af flere krige og pest, hvilket betød en tilbagegang i indbyggertal og handel, men siden slutningen af 1800-tallet, har byen gennemgående haft fremgang og er i dag en driftig handels- og erhvervsby i Trekantområdet.

Selve landskabet er opstået og formet i slutningen af den sidste istid. I denne periode har området været fuldstændig dækket af is flere gange, og isen, gletsjere og smeltevand, har skabt Koldings landskabsmæssige kendetegn, som tunneldale, fjord og søer, samt Kolding Å, der snor sig gennem Kolding og oplandet.

1. Koldinghus

Nord for Kolding Å ligger Slotsbanken med byens vartegn, kongeslottet Koldinghus, der blev bygget som kongerigets beskyttelse af den sydlige grænse. De kongeliges ophold på slottet, har været betydende for byen, da det kastede glans over byen og gav arbejde til indbyggerne. De mest betydende kongelige var Kong Christian 3. og hans hustru Dronning Dorothea i 1500-tallet, Kong Christian 4. i starten af 1600-tallet og Kong Frederik 4. i starten af 1700-tallet.

Koldinghus blev grundlagt midt i 1200-tallet. Det brændte i 1808 og stod længe som en ruin, inden en langvarig restaurering blev igangsat. Både slottet, selve restaureringen og museet på Koldinghus er i dag seværdigheder. Koldinghus administreres af Museet på Koldinghus der blev oprettet i 1890. Museet har udstillinger om slottets historie og restaurering samt skiftende særudstillinger.

Under Napoleonskrigene var Danmark allieret med Frankrig og Spanien. En del af den spanske hær var derfor indkvarteret på Koldinghus.

Natten mellem den 29. og 30. marts 1808 udbrød der brand på Koldinghus, da de spanske lejetropper fyrede for hårdt i kaminerne.

Branden ødelagde så store dele af slottet, at man fuldstændig opgav at genopbygge det. Slottet henlå derfor længe som en ruin. Genopbygningen begyndte i 1893.

Først blev nogle rum i nordfløjen sat i stand, og efter få år var hele nordfløjen restaureret. Under første verdenskrig blev vestfløjen genopbygget. I 1930'erne begyndte genopbygningen af det høje tårn, men på grund af anden verdenskrig stod hele slottet først færdigt i 1990'erne, den sidste tid under ledelse af Inger og Johannes Exner.

2. Staldgården

Staldgården, som ligger ved Koldinghus, har været anvendt til heste tilhørende konge og embedsmænd på Koldinghus.

Staldgården undgik branden på Koldinghus i 1808 og blev brugt til opmagasinering af militært materiel under Englandskrigene 1808-1814. Senere blev bygningerne anvendt af byens købmænd til opmagasinering.

Fra 1942 til 1945 lå Gestapos syd- og sønderjyske hovedkvarter her. I den ene af Gestapos celler, hvor de danske modstandsfolk sad indespærret, kan man se fangernes navnetræk og inskriptioner indridset på væggene.

3. Slotssøen

Fra gammel tid er Slotssøen kongens ejendom. Frederik II gav i 1570 eneretten til at bruge Slotssøens vand til bryggeriet Slotsmøllen, der oprindeligt også var en kornmølle. Slotsmøllens ejer var kongens mor, Dronning Dorothea, som efter Christian III's død havde sin enkestand på Koldinghus i 40 år. Som en del af aftalen skulle slotsmøllen til enhver tid kunne stille en båd til rådighed i søen for kongen. I dag sørger Sct. Georgs gildet i Kolding for, at båden om sommeren ligger klar, hvis monarken skulle komme forbi.

Bryggeriet lukkede i 1999, og i 2006 blev det nyopførte bibliotek taget i brug på stedet.

4. Mindesmærke for de faldne i frihedskampen 1940-1945

Mindesmærket er et rektangulært relief skabt af billedhuggeren Poul Søndergaard. Det forestiller en mand og en kvinde, der bøjer sig over en falden frihedskæmper.

På soklen står disse linjer af digteren Hans Hartvig Seedorff Pedersen.

*"Om ædle danske taler Stenen her"
"Husk deres Daad"
"Og vis dig Ofret værd"*

5. Slotssøvejen

Slotssøvejen blev åbnet i 1970 og indgår i bymidtens ringgadenet som en ny vej til aflastning af bymidten. Byggeriet af vejen og anlægget af parkeringspladsen skete efter opfyldning af 10 procent af Slotssøen.

6. Uffe Hin Spage

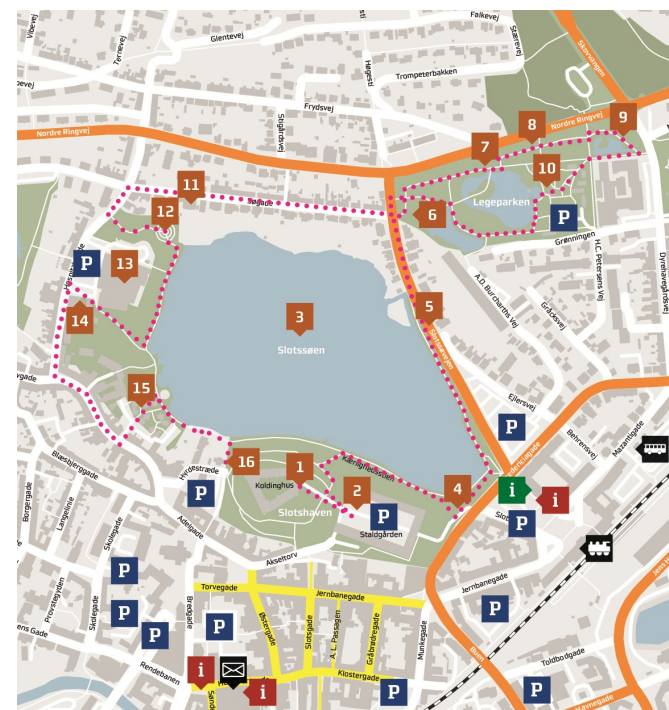
Bronzeskulpturen Uffe Hin Spage fra 1927 er opstillet i 1932. Sagnet siger, at Uffe, den sløve søn af Kong Vermund, vandt en vigtig sejr over en saksisk prins og hans følgesvend ved den gamle grænseflod Ejderen ved hjælp af sin fars sværd. Han er skildret i et naturalistisk-idealiseret formsprog af billedhuggeren Anne Marie Carl-Nielsen, født i Sdr. Stenderup, sydøst for Kolding.

7. Kain

Kain fra 1926 er udført i fransk kalksten af billedhuggeren Thomas Hansen. Motivet er taget fra Bibelens "Kain og Abel". Kain beskrives i det øjeblik, hvor han har slået Abel ihjel. Thomas Hansen er født i Kolding.

8. Flagstang

Flagstangen med den kraftige betonsokkel er skænket i 1945 af konditor Bertram Knudsen, indehaveren af det dengang landskendte Saxildhus Konditori på Banegårdspladsen. Anledningen var konditoriets 40 års jubilæum og flagstangen blev givet "som et varigt minde om dagen i vor smukke Bypark, hvorfra Dannebrog vil kunne vaje over vor gamle by Kolding, og over et frit og lykkeligt Danmark."

9. Svømmepige

Billedhuggeren August Keils skulptur fra 1940 er fremstillet i granit. Svømmepigen er en ung rank kvinde, der står parat til at foretage et udspring. August Keil er uddannet organist og autodidakt kunstner.

10. Byparken / Legeparken

En del af byparken blev omlagt i 1999 til en legepark for børn, åben for alle. Midt i Legeparken ved vandet står en mindesten for borgmester Knud Hansen 1866-1952. I stenen er nedfældet Koldings segl i bronze; det segl hvis heraldiske elementer indgår i kommunens byvåben.

11. Søgade 10

I 1906 fik kaffegrosserer, konsul Christian Eff, opført denne her-skabelige villa, som er tegnet af arkitekt Th. Gundestrup, København. En række meget forskellige villaer i Søgade ligger med udsigt til Koldinghus, mens husene på gadens modsatte side, fortrinsvis med lejligheder, må nøjes med en beliggenhed i 2. række.

12. Siddende pige

Elise Heide Jørgensens skulptur fra 1953 blev tre år senere opstillet i Sct. Jørgens Have. En ung smuk kvinde siddende foroverbøjet og piller tæer. Hun er fremstillet i en naturalistisk stil, men stilen peger også frem mod noget mere moderne. Billedhuggeren Elise Heide Jørgensen (1904) er født i Vonsild lige syd for Kolding, hvor en anden af hendes skulpturer God Hyrde står på forpladsen ved kirken. Hun er uddannet på Kunstakademiet.

13. Slotssøbadet

I 1956 byggede Kolding Kommune et friluftsbad med tribune og omklædningsbygning. I dag står kun den blåmalede omklædningsbygning tilbage sammen med en indendørs svømmehal med fladt tag fra 1969. Bygningerne indgår i det samlede kompleks, som blev bygget og indviet i 1994 efter en arkitektkonkurrence. Vinder arkitekterne blev Nøhr og Sigsgaard, København.

Svømmehallen ligger som en skulptur ved Slotssøen og giver med kunstlys om aftenen mindelser om en flyvende tallerken under landing. De store glasflader lukker dagslys ind og giver samhørighed med naturen, søen, parken, Koldinghus og en mægtig himmel.

Byggeriet af Dronning Dorotheas Badstue blev indledt i december

2007 og åbnede 1. juli 2008. Dronning Dorotheas Badstue råder i selve kurafsnittet over 300 m² samt en spaterrasse på ca. 100 m². Der er et utal af faciliteter og behandlinger: dampbad, sauna, spa, koldt vands bassin, saltbassin, duftbassin, massage, indpakninger, bodyscrubs, fodbade, ansigtsmasker, og meget andet.

14. Sct. Jørgens Gård

15 december 1558 skrev Christian III under på et dokument, der betød, at der blev oprettet et hospital for de fattige, invalide og syge mennesker. I dag ville vi kalde det for et plejehjem. Her skulle de bo og spise, og de skulle forsynes med de nødvendige klæder.

Man startede med at bygge kirkesalen, som fungerede som kirke indtil 1803. I 1838 blev der bygget amtssygehus lige nord for hospitalet. I 1880 flyttede sygehuset uden for byen, og hospitalet overtog de ledige lokaler.

I 1975 lukkede Christian III's hospital, bygningerne blev overtaget af Kolding Kommune og bygget om af unge langtidslidende. I dag rummer de fredede bygninger kommunale forretningslokaler.

15. Kolding Hotel Apartments

"En kort, en lang, en trekant, en stang, en klokke der siger ding dang" er indledningen til en børnesang. Det er også arkitekternes inspiration til nogle træklædte huse, som ligger fint i et lille grønt område mellem Låsbygades huse og Slotssøen. Ferielejlighederne er en del af Kolding Byferie, som åbnede i 1994. Her ville Arbejds-markedets Feriefond og Fonden Kolding Byferie afprøve begrebet købstadsferie; fortrinsvis for danskere, men også mange udlændinge vil gerne holde ferie midt i byen.

16. Kobberhuset

Nabo til Koldinghus ligger Hyrdestræde nr. 7. Huset er del af en lille enklave af huse, der gemmer sig mellem Låsbybanke og Slots-søen. Huset er et korsformet bindingsværkshus opført så sent som 1922 og blev renoveret i 1932. Bygherren var en af byens tømrermestre, men der var problemer med bindingsværket, og da han solgte huset til en blikkenslagermester, blev flere gavle beklædt med kobber.

Turen er cirka 3 km lang.

